

prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Vascan)

ÎNCHEIERE

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Aliona Miron
Victor Burduh
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Consiliul municipal Chișinău,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Gheorghe Erhan împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la recunoașterea
ilegalității refuzului și obligarea de a-i atribui un lot de teren,
împotriva hotărârii din 27 aprilie 2012 a Curții de Apel Chișinău, prin care
acțiunea depusă de Gheorghe Erhan a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 13 martie 2012 Gheorghe Erhan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității
refuzului și obligarea de a-i atribui un lot de teren.

În motivarea acțiunii reclamantul Gheorghe Erhan a indicat, că la XXXXX a
înregistrat la XXXXX în Registrul de stare civilă căsătoria cu Svetlana Nița, fapt
confirmat prin certificatul XXXXX. Concomitent a indicat, că dispune de viză de
reședință, activează și locuiește în XXXXX. Prin certificatele nr. XXXXX din 19
noiembrie 2011 și nr. XXXXX din 09 noiembrie 2011 eliberate de Direcția generală
economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău se confirmă că nu
dispune de locuință în proprietate sau folosință, de lot pentru construcție, precum și că nu
a participat la privatizarea spațiului locativ în XXXXX.

La 03 ianuarie 2012 s-a adresat cu o cerere la Direcția Generală Arhitectură,
Urbanism și Relații Funciare a Consiliului mun. Chișinău, înregistrat cu nr. E-48/12,
prin care a solicitat, în temeiul art. 11 Cod funciar, atribuirea familiei sale nou-formate a
unui sector de teren pentru construcția casei de locuit particulare, însă prin răspunsul nr.

01/1/09-137 din 16 ianuarie 2012 i s-a refuzat motivînd prin faptul, cã așã lot de teren poate fi repartizat doar prin licitație publicã.

Cu rãspunsul dat a fãcut cunoștințã la 14 februarie 2012, fapt confirmat prin înscrierea fãcutã de persoana responsabilã din cadrul Consiliului municipal Chișinãu, cu aplicarea ștampilei umede a Secției Funciare a Consiliului mun. Chișinãu, pe copia eliberatã.

A considerat rãspunsul neîntemeiat, deoarece în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (1) Cod funciar, autoritãțile administrației publice locale atribuie fãrã platã, familiilor nou-formate sectoare de teren din rezerva intravilanului pînã la epuizarea acestuia pentru construcția caselor de locuit, anexelor gospodãrești și grãdini: în orașe – de la 0,04 pînã la 0,07 hectare, în localitãțile rurale – pînã la 0,12 hectare, dimensiunile concrete ale sectoarelor de teren se stabilesc de cãtre autoritãțile administrației publice locale. Astfel, familia acestuia este una nou formatã, nu este asiguratã cu spațiu locativ, nu dispune de drept de proprietate de bunuri imobile și are necesitate de o îmbunãtãțire imediatã a condițiilor de trai.

Totodatã, conform art. 77 alin. (5) din Legea nr. 436-XVI din 28 noiembrie 2006, „Privind administrația publicã localã”, înstrãinarea, concesiunea, darea în arendã ori în locațiune a bunurilor proprietate a unitãții administrativ-teritoriale se fac prin licitație publicã, organizatã în condițiile legii, cu excepția cazurilor stabilite expres prin lege și prin urmare atribuirea terenurilor fãrã platã familiilor nou formate urmeazã a fi fãcutã în lipsa licitației publice.

A solicitat Gheorghe Erhan declararea ilegalã a refuzului Consiliului municipal Chișinãu nr. 01/1-09-137 din 16 ianuarie 2012, obligarea includerii lui Gheorghe Erhan în rîndul familiilor nou formate pentru atribuirea unui lot de teren din intravilanul mun. Chișinãu, pentru construcția casei de locuit individuale în conformitate cu prevederile art. 11 Cod funciar și atribuirea unui lot de teren pentru construcția casei de locuit în conformitate cu prevederile art. 11 Cod funciar (f.d.3).

Prin hotãrãrea din 27 aprilie 2012 a Curții de Apel Chișinãu acțiunea depusã de Gheorghe Erhan a fost admisã. A fost declarat ilegal refuzul Consiliului mun. Chișinãu privind atribuirea reclamantului Gheorghe Erhan a unui sector de teren din intravilanul mun. Chișinãu pentru construcția casei de locuit în conformitate cu prevederile art. 11 Cod funciar. A fost obligat Consiliul mun. Chișinãu sã atribuie reclamantului Gheorghe Erhan și familiei sale un sector de teren din intravilanul mun. Chișinãu pentru construcția casei de locuit în conformitate cu prevederile art. 11 Cod funciar (f.d. 35-39).

La 26 iulie 2012 Consiliul mun. Chișinãu a declarat recurs împotriva hotãrãrii primei instanțe, solicitãnd admiterea recursului, casarea hotãrãrii primei instanțe și emiterea unei noi hotãrãri cu privire la respingerea integralã a acțiunii (f.d 42-44).

Recurentul Consiliul mun. Chișinãu în motivarea recursului a indicat cã, nu este de acord cu hotãrãrea primei instanțe și o considerã neîntemeiatã, deoarece este emisã cu aplicarea eronatã a normelor de drept material și a normelor de drept procedural, concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. A considerat cã intimatul nu a dovedit faptul necesitãții îmbunãtãțirii condițiilor de trai și dacã este luat la evidențã ca persoanã care necesitã îmbunãtãțirea condițiilor de trai, nu a dovedit

faptul luării sale la evidență pentru spațiu locativ la locul de muncă sau la atribuirea lotului pentru construcția casei ca familie nou-formată.

A mai indicat că chestiunea privind posibilitatea atribuirii unui lot de teren poate fi soluționată conform articolului 77 alin. (5) din Legea privind administrația publică locală, care prevede că înstrăinarea, concesiunea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ teritoriale se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii, cu excepția cazurilor stabilite expres prin lege.

La fel a indicat că, la 15 mai 2012 de către Consiliul mun. Chișinău a fost aprobată decizia nr. 4/11-3 „Cu privire la epuizarea fondului de rezervă al Primăriei mun. Chișinău pentru construirea caselor individuale de locuit”. Astfel, conform actului administrativ cu caracter normativ aprobat de Consiliul mun. Chișinău, fondul de rezervă a municipalityții este epuizat.

Prin decizia din 05 decembrie 2012 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău. A fost casată hotărârea din 27 aprilie 2012 a Curții de Apel Chișinău și a fost emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea depusă de Gheorghe Erhan împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ a fost respinsă (f.d. 51-55).

La 05 martie 2013 Gheorghe Erhan a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 05 decembrie 2012 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei recurate cu rejudecarea cauzei în recurs și respingerea recursului Consiliului municipal Chișinău ca fiind tardiv (f.d.58-60).

Prin încheierea din 03 iulie 2013 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Gheorghe Erhan împotriva deciziei din 05 decembrie 2012 a Curții Supreme de Justiție (f.d.78-83).

La 11 ianuarie 2022, Agentul guvernamental, Oleg Rotari, a depus prin intermediul poștei electronice la Curtea Supremă de Justiție cerere de revizuire împotriva deciziei din 05 decembrie 2012 a Curții Supreme de Justiție, în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă (f.d. 90-98).

Prin încheierea din 16 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost admisă cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova, Oleg Rotari. A fost constatată încălcarea dreptului lui Gheorghe Erhan garantat de articolul 6 § 1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale. A fost casată decizia din 05 decembrie 2012 a Curții Supreme de Justiție în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Erhan împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului și obligarea de a-i atribui un lot de teren. A fost reținută prezenta cauză de contencios administrativ în procedura Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea recursului depus de Consiliul municipal Chișinău împotriva hotărârii din 27 aprilie 2012 a Curții de Apel Chișinău. A fost încasată din contul bugetului de stat gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Gheorghe Erhan suma de 1500 de euro, convertită în lei moldovenești, la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data transferului, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 500 de euro, convertită în lei moldovenești la

cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data transferului, cu titlu de costuri și cheltuieli de reprezentare în fața Curții Europene a Drepturilor Omului.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Consiliul mun. Chișinău urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. În conformitate cu prevederile art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Din conținutul alin. (2), lit. d) al aceluiași articol rezultă că recursul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Din actele cauzei rezultă că acțiunea a fost depusă în instanța de judecată la 13 martie 2012 în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin prezenta acțiune reclamantul Gheorghe Erhan a solicitat declararea ilegală a refuzului Consiliului municipal Chișinău nr. 01/1-09-137 din 16 ianuarie 2012, obligarea includerii lui Gheorghe Erhan în rîndul familiilor nou formate pentru atribuirea unui lot de teren din intravilanul XXXXX, pentru construcția casei de locuit individuale în conformitate cu prevederile art. 11 Cod funciar și atribuirea unui lot de teren pentru construcția casei de locuit în conformitate cu prevederile art. 11 Cod funciar.

Prin hotărârea din 27 aprilie 2012 a Curții de Apel Chișinău acțiunea depusă de Gheorghe Erhan a fost admisă. A fost declarat ilegal refuzul Consiliului mun. Chișinău privind atribuirea reclamantului Gheorghe Erhan a unui sector de teren din intravilanul mun. Chișinău pentru construcția casei de locuit în conformitate cu prevederile art. 11 Cod funciar. A fost obligat Consiliul mun. Chișinău să atribuie reclamantului Gheorghe Erhan și familiei sale un sector de teren din intravilanul XXXXX pentru construcția casei de locuit în conformitate cu prevederile art. 11 Cod funciar (f.d. 35-39).

Din actele cauzei rezultă că Consiliul mun. Chișinău a recepționat hotărîrea din 27 aprilie 2012 a Curții de Apel Chișinău la 05 iulie 2012, fapt înregistrat în Registrul cancelariei Primăriei mun. Chișinău (f.d. 64).

Conform art. 30 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, în vigoare la momentul depunerii cererii de recurs, hotărârea instanței de contencios administrativ asupra acțiunii judecate în fond poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 zile de la data pronunțării sau de la data comunicării hotărîrii integrale, în cazul în care acțiunea este judecată în lipsa părții, dacă legea nu dispune altfel.

La 26 iulie 2012 Consiliul municipal Chișinău a depus recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea integrală a acțiunii (f.d 42), depășind termenul legal de declarare a recursului și fără a solicitat repunerea în termen a recursului.

Astfel, Completul specializat reține că hotărârea motivată a primei instanțe a fost primită de Consiliul mun. Chișinău la 05 iulie 2012, iar cererea de recurs Consiliul municipal Chișinău a depus-o la 26 iulie 2012, cu încălcarea termenului de 15 zile prevăzut de Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, în vigoare la momentul depunerii cererii de recurs.

Or, în conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

La depunerea recursului în afara termenului legal, recurentul nu a solicitat repunerea recursului în termen și nu a prezentat probe ce ar justifica imposibilitatea îndeplinirii actului în termen.

Or, repunerea recursului în termen peste termenul prevăzut de lege în lipsa probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură, ar încălca principiul securității raporturilor juridice, dreptul intimatului la un proces echitabil.

Colegiul notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte.

Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

La caz, este notabil că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție „*sine qua non*” a unui proces echitabil, vizează, atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ, nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Imperioasă speței este și jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate.

Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume, să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu c. României, cauza Marekx c. Belgiei).

În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra cu normele legale precitate, instanța de recurs concluzionează că la depunerea recursului împotriva hotărârii din 27 aprilie 2012 a Curții de Apel Chișinău, Consiliul mun. Chișinău nu a respectat prevederile articolului 30 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, în vigoare la momentul depunerii cererii de recurs.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Consiliul mun. Chișinău împotriva hotărârii din 27 aprilie 2012 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 230, 245, 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Consiliul municipal Chișinău împotriva hotărârii din 27 aprilie 2012 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Erhan împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului și obligarea de a-i atribui un lot de teren, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron

Victor Burduh

Iurie Bejenaru